Ewa Demarczyk

Pochodząca z Krakowa artystka wystąpiła na I KFPP w Opolu w czerwcu 1963 r. w koncercie inauguracyjnym zatytułowanym „Pierwsze Gwiazdy" z piosenkami skomponowanymi przez Zygmunta Koniecznego – „Karuzela z Madonnami" (sł. M. Białoszewski), „Taki pejzaż" (sł. A. Szmidt) i „Czarne Anioły" (sł. W. Dymny). Opolska publiczność i krytycy muzyczni docenili jej wybitne zdolności oraz niezwykłą charyzmę. Artystka otrzymała wówczas nagrodę pieniężną w wysokości 10 tys. zł oraz wazę chińską dla najlepszego wykonawcy piosenek artystycznych. Zygmunt Konieczny za kompozycję i aranżację zaprezentowanych przez Ewę Demarczyk utworów otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 5 tys. zł.

Jerzy Grygolunas, autor książki „Festiwale opolskie", mówił o artystce przed jej występem na I KFPP w Opolu: Ewa Demarczyk „ma dwadzieścia jeden lat, jest studentką Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie, jedyną obecnie u nas piosenkarką mającą w swym programie poezję śpiewaną, własną, niezwykle sugestywną interpretację oraz znakomity repertuar. Poza tym Ewa jest spokrewniona ze sławną opolską rodziną Poliwodów, a jej dziadek był znanym działaczem Związku Polaków w Niemczech".

„Demarczyk chciała zrezygnować z występu na KFPP w 1963 r., ponieważ nie dano jej czasu na próby. Krąży opowieść o tym, jak jeden z ojców festiwalu, Mateusz Święcicki, złapał ją już na dworcu w Opolu i dosłownie kładł się na torach błagając, by nie wyjeżdżała. Jak już wiemy, miał dar przekonywania"– wspominał Marcin Kydryński.

Jeszcze jedna anegdota związana z występem Ewy Demarczyk w Opolu na I KFPP dotyczy pierwszego dnia festiwalu, na który zaplanowano występ artystki. Gdy zespół Piwnicy pod Baranami przesiadał się w drodze z Krakowa do Opola, pech chciał, że nieuważnie w pociągu pozostawiono dzwony niezbędne do wykonania „Czarnych Aniołów". Był to instrument wykonany przez Zygmunta Koniecznego, który to: „na drewnianych stelażach zawiesił felgi samochodowe, rury wodociągowe. Wszystko z krakowskiej składnicy złomu". Bez nich Ewa Demarczyk kategorycznie odmówiła zaśpiewania. Na szczęście stacją końcową pociągu wiozącego zapomniane dzwony był Wrocław. Mimo nerwów udało się odzyskać zgubę na czas i podbić występem Opole.

Nazywana „Czarnym Aniołem" polskiej piosenki artystka przedstawiała na KFPP swoje interpretacje piosenek również w kolejnych latach. Na II KFPP Ewa Demarczyk w sali koncertowej Państwowej Szkoły Muzycznej w Opolu zaprezentowała recital, którego gospodarzem był Piotr Skrzynecki, kierownik artystyczny krakowskiego kabaretu „Piwnica pod Baranami", z którym artystka współpracowała w latach 1962–1972.

Na KFPP w 1979 r. otrzymała nagrodę dziennikarzy, a ponad dekadę później, w 1990 r. – „za wybitne osiągnięcia w sztuce interpretacji piosenki" – Honorowe Grand Prix na XXVII KFPP – „Opole 90".

Jedenastego czerwca 2011 r. na deskach opolskiego amfiteatru odbył się niezwykły koncert w hołdzie Ewie Demarczyk pt. „Panna, Madonna, legenda tych lat". Imprezę pod kierownictwem muzycznym Krzesimira Dębskiego poprowadził Marcin Kydryński. Wśród artystów wykonujących utwory z repertuaru Ewy Demarczyk wystąpili: Justyna Steczkowska – „Karuzela z Madonnami" (muz. Z. Konieczny, sł. M. Białoszewski), Magdalena Kumorek – „Jaki śmieszny jesteś pod oknem" (muz. Z.

Konieczny, sł. W. Faber), Sonia Bohosiewicz – „Rebeka” (muz. A. Własт, sł. Z. Białostocki), Ania Dąbrowska – „Groszki i róże” (muz. Z. Konieczny, sł. J. Kacper i H. Rostworowski), Anna Czartoryska – „Grande Valse Brillante” (muz. Z. Konieczny, sł. J. Tuwim), Kinga Preis – „Tomaszów” (muz. Z. Konieczny, sł. J. Tuwim), Kayah – „Pocałunki” (muz. Z. Konieczny, sł. M. Pawlikowska-Jasnorzewska), Katarzyna Groniec – „Skrzypek Hercowicz” (muz. A. Zarycki, sł. O. Mandelsztam, sł. pol. W. Woroszylski) oraz Marta Florek –„Na moście w Avignon” (muz. A. Zarycki, sł. K.K. Baczyński).

Gwiazda Ewy Demarczyk była jedną z pierwszych odsłoniętych na opolskim rynku w Alei Gwiazd Polskiej Piosenki. Aleja powstała z inicjatywy Fundacji Stolicy Piosenki Polskiej, która działa nieprzerwanie od 2004 r. Jej głównym zadaniem jest promocja miasta Opola wokół historycznego hasła „Opole – Stolica Polskiej Piosenki”.

Opracowanie: Agnieszka Lipiec, Dział Zbiorów Specjalnych, Muzeum Polskiej Piosenki w Opolu, maj 2024.